

⌘ ויש אשר עושים כן מחמת איזה הכרח כגון מחוסר נעימות מהמשפחה או שהם כופים אותם לזה.

=לענין אופן א', נראה פשוט דזה ג"כ הוי בכלל הוצאה לצורך רווח דשרי לנכות הוצאות הסעודה, דמאי שנא.

=אופן ב', נראה שבמקרה כזה שעושה מטעם נוחות וכד', על פי רוב הוא בענין שיודע מראש שלא יגרם לו הפסד מרובה מחמת כן ע"י שיכסו המתנות את כל ההוצאות, שאל"כ לא היה מקיים השמחה באופן זה, לכן נראה שאין להחשיב קבלת המתנות בגדר 'רווח' החייב במעשר, משום שאינו מחשיבם אלא ככיסוי עבור הוצאות הסעודה, ואי"צ לעשרם. ורק המעות העודפות על ההוצאות צריך לעשר, שאע"פ שלא נתכוין להרויח אותם, מ"מ לא גרע ממצא מעות שכתבו הפוסקים שחייב במעשר.

? =אם בעל השמחה הינו אדם אמיד שהיה עושה באולם בכל ענין והיינו אף אם היה בענין שהיה מוציא ע"ז הוצאות מרובות מבלי להתחשב במה שיקבל מהמוזמנים, הנה בכה"ג נראה שאי אפשר להחשיב המתנות כתשלום עבור הוצאות הסעודה, וממילא נחשבים כרווח גמור וצריך לעשרם. וכע"ז כתב בשערי צדק (פ"טה' יב), שהוצאות נישואין שהיה מוציא 'גם בלא רווח המתנות', אינם נחשבים כהשקעה בעסק, אלא הוא שימוש שמשמש בכספו לעשות בו הוצאות אלו, דהרי נהנה מעשיית נישואין באופן זה, וא"כ אין ההוצאה כהפסד, ושוב נחשבים כל המתנות שהוא מקבל כרווח בלא הוצאה ע"ש.

דברים אלו בדרך על הוצאות אלו אילו היה בביתו (וכמ"ש בפרק מי שמתו קמ"ד), וכפירוש שנפסק בש"ע קעז ס"ד ע"ש), והמותר ינכה מהרווח. וכ"מ בפסקי מרן הגרש"ז א (קובץ קול תורה ח"ט, נדפס בסוף ספר באורח צדקה עמ' שכו) שבכלל ההוצאות הוי נמי נסיעות הכרחיות וגם אש"ל שלהן, אבל צריך לעשות חשבון 'כמה האש"ל עלה יותר ממה שבין כך מוציא בבית'. עכ"ד. וזה כמ"ש בס"ד.

= עוד בשו"ת מנח"י (ח"ה סי' לד סק"ו) ובשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' קלג) ובתשובת הגרש"ז א המובא בספר באורח צדקה עמ' שכו.

⊙ מי שיש לו איזה שמחה כגון ברית או בר מצוה וכד', ושוכר עבור כך אולם אירועים, ומקבל מהמוזמנים מתנות כספיות כנהוג, יש להסתפק האם רשאי לנכות הוצאות הסעודה ומלצרים וכד' מסך המתנות.

= כבר נתבאר כאן שכל הוצאות העסק שהם למטרת רווח רשאי לנכותם מסך ההכנסות ולעשר הרווח הנקי, ומאידך לענין הוצאות ביתו נתבאר לקמן סע' יט שאינו רשאי לנכותם מסך רווחיו. והחילוק בזה פשוט, דדוקא לענין עסק שמוציא המעות ע"מ להניב ע"ז רווח, מותר, משא"כ הוצאות ביתו. ויש לעיין בנד"ד למאי מדמינן ליה.

= שיש לדון בזה בכמה אופנים, והם:

⌘ יש אשר עושים כן בדוקא כדי להרויח ע"ז (והיינו אף שבידם לא לעשות כלל).

⌘ ויש אשר עושים כן מחמת נוחות ומניעת טורח, או כדי לקיים המצוה ברוב פאר והדר.